

Nr 198.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde.

(4:e avd.)

Driftbudgeten.

Sjätte huvudtiteln.

1:o) **Vägunderhåll och vägbyggnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 126 framställda förslag (bilaga 3, punkt 1, s. 19 och 20 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 10 mars 1950) får utskottet hemställa,

att riksdagen må å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

	Kronor
<i>Vägunderhållet</i>	93 000 000
<i>Nyanläggning av bygdevägar</i>	35 000 000
<i>Nyanläggning av ödebygdevägar</i>	8 000 000
<i>Byggande av huvudvägar</i>	72 000 000
<i>Ombyggnad av bygdevägar och ödebygdevägar</i> ..	34 000 000
<i>Förstärkning och förbättring av vägar</i>	50 000 000
<i>Vägbeläggningar</i>	30 000 000
<i>Bidrag till byggande av vägar och gator</i>	50 000 000
<i>Bidrag till byggande av enskilda vägar</i>	7 000 000
<i>Stensättning av vägar</i>	12 000 000
<i>Byggande av broar</i>	16 000 000

2:o) **Hamnar och farleder.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 21) hemställer utskottet,

att riksdagen må å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

	Kronor
<i>Bidrag till handelshamnar och farleder</i>	9 000 000
<i>Byggande av fiskehamnar</i>	6 000 000

3:o) **Vatten- och avloppsledningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 21) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra ett anslag av 35 000 000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Statens affärsverksfonder.

Postverket.

4:o) **Posthus m. m.** Kungl. Maj:t har (bilaga 12, punkt 1, s. 51—54 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 10 mars 1950) föreslagit riksdagen att till posthus m. m. å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga ett anslag av 4 700 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 (Bihang B s. 8 och 9; jfr bil. 1) behandlat frågan om investeringsplan för postverket samt därvid hemställt om upptagande å allmän beredskapsstat av posthus m. m. till ett sammanlagt belopp av 4 700 000 kronor.

Enligt arbetsmarknadsstyrelsens förslag skola i investeringsreserven intagas dels tre byggnadsföretag, nämligen posthus inom Gärdesstaden i Stockholm samt i Uppsala och Arvika, vilka uppförts å allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47 (prop. 1946: 211 s. 89 och 90), och dels fem nya företag, nämligen posthus i Ljusdal, Värnamo, Söderhamn, Nässjö och Boden.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Arbetsmarknadsstyrelsens förslag föranleder icke någon erinran från min sida. Såsom styrelsen föreslagit böra å allmän beredskapsstat uppförda belopp till posthus m. m. få, under för beredskapsstaten gällande förutsättningar, tagas i anspråk även för forcering av de arbeten å posthus m. m., vilka ingå i det ordinarie arbetsprogrammet men ej kunna utföras inom ramen för det å riksstaten upptagna anslaget till Posthus m. m.

Utskottet, som intet har att erinra mot vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och förordat, hemställer,

att riksdagen må till *Posthus m. m.* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga ett anslag av 4 700 000 kronor.

Telegrafverket.

5:o) **Investeringar för telegrafverket.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 54 och 55) föreslagit riksdagen att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra anslag för telegrafverket om sammanlagt 52 325 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsreserv för budgetåret 1950/51 upptagit arbeten om tillhoppa 16 225 000 kronor (Bihang B s. 9 och 10; jfr bil. 2).

Enligt förslaget skola å allmän beredskapsstat för nämnda budgetår uppföras dels anslag till Telefonstationsbyggnader m. m. för 18 telefonstationsbyggnader på olika platser i landet, dels anslag till Förrådsbyggnader m. m. för förrådsbyggnader m. m. i Norrköping, Örebro och Gävle, dels anslag till rundradiosändare för kortvåg i Hörby samt nya rundradiostationer i Stockholm och Östersund och dels ett telegrafverkets dispositionsanslag.

Förslaget har biträts av *departementschefen*, som därutöver anfört följande.

Kollektivanslagen till Telefonstationsbyggnader m. m. och Förrådsbyggnader m. m. böra få, under för beredskapsstaten gällande förutsättningar, tagas i anspråk jämväl för sådana arbeten å telefonstations- och förrådsbyggnader, som ingå i det ordinarie arbetsprogrammet men ej kunna finansieras från motsvarande anslag å riksstaten. Dispositionsanslaget torde få användas för de ändamål, vilka äro avsedda att tillgodoses i den ordning, som gäller för motsvarande anslag å riksstaten.

Då anslag till uppförande av radiohus redovisas under telegrafverkets fond, bör den av arbetsmarknadsstyrelsen väckta frågan om upptagande å den allmänna beredskapsstaten för nästa budgetår av anslag till radiohus i Stockholm och Göteborg med 1 000 000 resp. 1 500 000 kronor behandlas under förevarande huvudrubrik. Jag biträder styrelsens förslag att å den allmänna beredskapsstaten för nästa budgetår upptages ett anslag av 1 000 000 kronor till uppförande av ett radiohus i Stockholm. Uppförande av anslag till ett radiohus i Göteborg torde böra anstå i avvaktan på ytterligare överväganden rörande denna byggnadsfrågas slutliga lösning.

Jag finner vidare lämpligt, att å den allmänna beredskapsstaten för nästa budgetår upptagas anslag för utläggande av industribeställningar å telefonmateriel m. m. Anslagen till Riks- och landskablar, Telefon- och telegrafstationer samt Nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar böra upptagas till skillnaden mellan av telegrafstyrelsen i petita hösten 1949 äskade och av mig i 1950 års statsverksproposition (bil. 26 p. 8) förordade belopp å riksstaten för nästa budgetår eller med 10 500 000, 13 600 000 resp. 11 000 000 kronor.

Totalt skulle alltså å den allmänna beredskapsstaten för budgetåret 1950/51 redovisas anslag för telegrafverket om sammanlagt 52 325 000 kronor.

Utskottet, som intet har att erinra mot vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och förordat, hemställer,

att riksdagen må å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

Telefonstationsbyggnader m. m.	
<i>Telefonstationsbyggnader m. m.</i>	Kronor 9 205 000
Förrådsbyggnader m. m.	
<i>Förrådsbyggnader m. m.</i>	1 250 000

Telefon- och telegrafanläggningar.

<i>Riks- och landskablar m. m.</i>	10 500 000
<i>Telefon- och telegrafstationer</i>	13 600 000
<i>Nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledning</i>	11 000 000

Radioanläggningar för telegrafverket.

<i>Uppförande av ett radiohus i Stockholm</i>	1 000 000
<i>Rundradiosändare för kortvåg i Hörby</i>	970 000
<i>Ny rundradiostation i Stockholm</i>	2 700 000
<i>Ny rundradiostation i Östersund</i>	1 600 000

Telegrafverkets dispositionsanslag.

<i>Telegrafverkets dispositionsanslag</i>	500 000
---	---------

Statens järnvägar.

6:o) **Investeringar för statens järnvägar.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 55 och 56) föreslagit riksdagen att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga i statsrådsprotokollet angivna anslag för kapitalinvesteringar under statens järnvägars fond, däribland ett anslag på 8 miljoner kronor till Ombyggnad till normalspår av linjerna Karlskrona—Kristianstad, Karlshamn—Vislanda och Bredåkra—Växjö.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i sitt förslag till investeringsplan för statens järnvägar för budgetåret 1950/51 (Bihang B, s. 10—16; jfr bil. 3) i den allmänna investeringsreserven upptagit företag för en sammanlagd kostnad av 158 921 000 kronor att bestridas av medel å kapitalbudgeten. Därjämte har styrelsen föreslagit, att i den allmänna investeringsreserven redovisas vissa företag, vilka till 5 845 000 kronor skola bestridas av driftmedel och till 151 000 kronor av rörelsemedel. Den föreslagna investeringsreserven i sin helhet omfattar sålunda arbeten om sammanlagt 164 917 000 kronor.

Departementschefen har anfört bl. a. följande.

Beträffande disposition av drift- och rörelsemedel för sålunda ifrågasatta ändamål torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att i förekommande fall meddela beslut.

Jag biträder arbetsmarknadsstyrelsens förslag att å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptagas anslag för kapitalinvesteringar under statens järnvägars fond med av styrelsen angivna belopp. Därjämte bör å beredskapsstaten till försvarsberedskap vid statens järnvägar upptagas ett anslag av 2 300 000 kronor eller skillnaden mellan det av järnvägsstyrelsen i petita hösten 1949 äskade och av mig i 1950 års statsverksproposition (bil. 26, p. 17) förordade anslaget för dessa ändamål å riksstaten för nästa budgetår. Vidare bör grovarbetsreserven utvidgas med försvarsberedskapsarbeten å sammanlagt 10 660 000 kronor, redovisade i särskild skrivelse från arbetsmarknadsstyrelsen den 15 februari 1950.

Utskottet. Till vad departementschefen i förevarande sammanhang anfört och förordat kan utskottet ansluta sig. Utskottet vill emellertid samti-

digt erinra om att utskottet under punkten 20:o) i sitt av innevarande års riksdag godkända utlåtande nr 177 föreslagit en omprövning av 1946 års principbeslut rörande frågan om ombyggnad till normalspår av vissa av blekingenätets järnvägar, varvid främst syntes böra övervägas, huruvida icke tidpunkten kunde anses vara inne att upptaga nu berörda ombyggnadsarbeten på statens järnvägars ordinarie investeringsprogram.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

Byggnader och anläggningar.

	Kronor
<i>Bangårdar</i>	17 423 000
<i>Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar</i> ..	50 414 000
<i>Ombyggnad till normalspår av linjen Harmånger</i> <i>—Bergsjö</i>	700 000
<i>Ombyggnad till normalspår av linjerna Karls-</i> <i>krona—Kristianstad, Karlshamn—Vislanda och</i> <i>Bredåkra—Växjö</i>	8 000 000
<i>Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden</i>	1 000 000
<i>Husbyggnader</i>	18 318 000
<i>Vägskyddsanläggningar</i>	200 000
<i>Telefonanläggningar m. m.</i>	6 246 000
<i>Anläggningar för elektrisk tågdrift</i>	1 000 000
<i>Elektrifiering</i>	25 000 000
<i>Lokstations- och driftverkstadsanläggningar</i> ...	320 000
<i>Anläggningar vid huvudverkstäder</i>	3 300 000

Försvarsberedskap.

<i>Försvarsberedskap vid statens järnvägar</i>	2 300 000
--	-----------

Rullande materiel.

<i>Rullande materiel</i>	25 000 000
--------------------------------	------------

Biltrafik.

<i>Garagebyggnader m. m.</i>	1 500 000
------------------------------------	-----------

Statens järnvägars dispositionsanslag.

<i>Statens järnvägars dispositionsanslag</i>	500 000
--	---------

Statens vattenfallsverk.

7:o) **Kraftstationer m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 57) att i den allmänna investeringsreserven för statens vattenfallsverk för budgetåret 1950/51 upptagas anslag om sammanlagt 15,5 miljoner kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 uppföra följande anslag, nämligen

	Kronor
<i>Kraftstation vid Hammarby</i>	2 000 000
<i>Utbyte av två turbiner i Lilla Edets kraftstation</i> . .	700 000
<i>Kraftstation i Norrland</i>	3 000 000
<i>Regleringsarbeten i Ångermanälvens och Umeälvens flodområden</i>	2 000 000
<i>Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk</i>	3 000 000
<i>Ombyggnad av Säffle kanal</i>	1 500 000
<i>Statens vattenfallsverks dispositionsanslag</i>	3 300 000

Luftfartsfonden.

8:o) **Flygfältsbyggen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, s. 57) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Flygfältsbyggen* å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga ett anslag av 11 500 000 kronor.

Statens allmänna fastighetsfond.

9:o) **Statliga byggnadsföretag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 57 och 58) hemställer utskottet,

att riksdagen må å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 upptaga följande anslag, nämligen

	Kronor
<i>Uppförande av grovlaboratorium vid statens väg-institut</i>	150 000
<i>Nybyggnad för statens geotekniska institut</i>	2 700 000
<i>Ombyggnad av fastigheten Atomena nr 1 i Stockholm</i>	500 000
<i>Ombyggnad av fastigheten Västertorn nr 2 i Stockholm</i>	600 000

Stockholm den 7 november 1950.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 197.